EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2020/741

2020 m. gegužės 25 d.

dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([3]),

kadangi:

(1) vandens ištekliai Sąjungoje vis labiau naudojami, todėl vandens ima stigti ir prastėja jo kokybė. Dėl miestų plėtros ir žemės ūkio veiklos smarkiai sumažėjusį gėlo vandens prieinamumą ypač pablogina klimato kaita, nenuspėjamos oro sąlygos ir sausros;

(2) Sąjunga galėtų geriau spręsti vis didėjančias su vandens ištekliais susijusias problemas, jei būtų plačiau naudojamas išvalytas nuotekų vanduo, ribojamas vandens paėmimas iš paviršinio vandens telkinių ir požeminio vandens telkinių, mažinamas išvalytų nuotekų išleidimo į vandens telkinius poveikis ir skatinama taupyti vandenį pasitelkiant įvairialypį miesto nuotekų panaudojimą, tuo pat metu užtikrinant aukštą aplinkos apsaugos lygį. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/60/EB ([4]) pakartotinis vandens naudojimas, drauge su efektyvaus vandens naudojimo technologijų skatinimu pramonėje ir vandenį taupančiais drėkinimo metodais, nurodytas kaip viena iš papildomų priemonių, kurias valstybės narės gali nuspręsti taikyti, kad įgyvendintų tos direktyvos tikslus pasiekti kokybiškai ir kiekybiškai gerą paviršinio vandens telkinių ir požeminio vandens telkinių būklę. Tarybos direktyva 91/271/EEB ([5]) reikalaujama, kad išvalytos nuotekos, jei tikslinga, būtų naudojamos pakartotinai;

(3) 2012 m. lapkričio 14 d. Komisijos komunikate „Europos vandens išteklių išsaugojimo metmenys“ pabrėžiamas poreikis parengti priemonę, kuria Sąjungos lygmeniu būtų reguliuojami pakartotinio vandens naudojimo standartai, kad būtų pašalintos kliūtys plačiai naudoti tokią alternatyvią vandens tiekimo galimybę, t. y. tokią, kuri padėtų sumažinti vandens trūkumą ir tiekimo sistemų pažeidžiamumą;

(4) 2007 m. liepos 18 d. Komisijos komunikate „Vandens trūkumo ir sausrų problemos Europos Sąjungoje sprendimas“ nustatyta priemonių, kurias valstybės narės turėtų apsvarstyti valdydamos vandens trūkumą ir sausras, hierarchija. Jame nustatoma, kad regionuose, kuriuose visos prevencinės priemonės buvo įgyvendintos laikantis vandens hierarchijos ir kuriuose vandens poreikis vis dar viršija turimus išteklius, tam tikromis aplinkybėmis ir deramai atsižvelgiant į sąnaudų ir naudos aspektą, kaip alternatyvą didelių sausrų padariniams šalinti galima numatyti papildomos vandens tiekimo infrastruktūros naudojimą;

([1]) OL C 110, 2019 3 22, p. 94.
([2]) OL C 86, 2019 3 7, p. 353.
([3]) 2019 m. vasario 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2020 m. balandžio 7 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (OL C 147, 2020 5 4, p. 1).). 2020 m. gegužės 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).
([4]) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).
([5]) 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 91/271/EEB dėl miesto nuotėkų valymo (OL L 135, 1991 5 30, p. 40).

(5) Europos Parlamentas savo 2008 m. spalio 9 d. rezoliucijoje dėl vandens trūkumo ir sausrų problemos Europos Sąjungoje sprendimo ([6]) primena, kad tvarkant vandens išteklius pirmenybė turėtų būti teikiama į paklausą orientuotam požiūriui, tačiau laikosi nuomonės, kad tvarkydama vandens išteklius Sąjunga turėtų laikytis holistinio požiūrio, pagal kurį būtų derinamos paklausos valdymo, esamų vandens ciklo išteklių optimizavimo ir naujų išteklių kūrimo priemonės, o rengiant šį požiūrį reikia atsižvelgti į aplinkos, socialinius ir ekonominius aspektus;

(6) savo 2015 m. gruodžio 2 d. komunikate „Uždaro ciklo kūrimas – ES žiedinės ekonomikos veiksmų planas“ Komisija įsipareigojo imtis veiksmų, kad būtų skatinamas pakartotinis išvalytų nuotekų naudojimas, įskaitant pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų rengimą. Komisija turėtų atnaujinti savo veiksmų planą ir toliau laikyti vandens išteklius prioritetine veiksmų sritimi;

(7) šio reglamento tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas pakartotinai naudoti vandenį, jei tik tai tikslinga ir ekonomiškai efektyvu, sukuriant palankią sistemą toms valstybėms narėms, kurios nori arba turi pakartotinai naudoti vandenį. Daugeliui valstybių narių pakartotinis vandens naudojimas yra daug žadantis pasirinkimas, tačiau šiuo metu tik nedidelis jų skaičius pakartotinai naudoja vandenį ir tuo atžvilgiu yra priėmusios nacionalinės teisės aktus ar nacionalinius standartus. Šis reglamentas turėtų būti pakankamai lankstus, kad būtų sudarytos sąlygos tęsti pakartotinio vandens naudojimo praktiką, ir kad užtikrintų galimybę kitoms valstybėms narėms taikyti tas taisykles, jei jos vėlesniame etape nuspręstų pradėti taikyti šią praktiką. Bet koks sprendimas netaikyti pakartotinio vandens naudojimo turėtų būti tinkamai pagrįstas remiantis šiame reglamente nustatytais kriterijais ir būti reguliariai peržiūrimas;

(8) Direktyva 2000/60/EB valstybėms narėms suteikiama būtino lankstumo siekiant įtraukti papildomas priemones į priemonių, kurias jos priima siekiant remti jų pastangas pasiekti ta direktyva nustatytus vandens kokybės tikslus, programas. Direktyvos 2000/60/EB VI priedo B dalyje pateiktas nebaigtinis papildomų priemonių sąrašas apima, be kitų priemonių, ir pakartotinio vandens naudojimo priemones. Šiame kontekste ir laikantis priemonių, kurias valstybės narės galėtų svarstyti siekdamos spręsti su vandens trūkumu ir sausromis susijusias problemas, hierarchijos, pagal kurią skatinamos priemonės (nuo vandens taupymo iki vandens kainų politikos ir alternatyvių sprendimų), taip pat tinkamai atsižvelgiant į sąnaudų ir naudos aspektą, šiuo reglamentu nustatyti pakartotinio vandens naudojimo minimalieji reikalavimai turėtų būti taikomi tuo atveju, kai drėkinimui žemės ūkyje pakartotinai naudojamos išvalytos miesto nuotekos iš miesto nuotekų valymo įrenginių pagal Direktyvą 91/271/EEB;

(9) manoma, kad pakartotinis tinkamai išvalytų nuotekų, pavyzdžiui, gaunamų iš miesto nuotekų valymo įrenginių, naudojimas daro mažesnį poveikį aplinkai negu kiti alternatyvūs vandens tiekimo būdai, kaip antai vandens perdavimas ar gėlinimas. Tačiau toks pakartotinis vandens naudojimas, dėl kurio galėtų sumažėti vandens švaistymas ir būtų sutaupoma vandens, Sąjungoje taikomas ribotai. Atrodo, kad iš dalies taip yra dėl didelių pakartotinio nuotekų naudojimo sistemų sąnaudų ir dėl to, kad nėra bendrų Sąjungos aplinkos ir sveikatos apsaugos standartų pakartotinio vandens naudojimo srityje ir, kiek tai susiję ypač su žemės ūkio produktais, dėl galimos rizikos sveikatai ir aplinkai ir galimų kliūčių laisvam tokių produktų, kurie buvo drėkinami regeneruotu vandeniu, judėjimui;

(10) su maisto higiena susijusius sveikatos apsaugos standartus, taikomus regeneruotu vandeniu drėkintiems žemės ūkio produktams, galima pasiekti tik jeigu regeneruoto vandens, skirto drėkinimui žemės ūkyje, kokybės reikalavimai valstybėse narėse nebus labai skirtingi. Reikalavimų suderinimas taip pat prisidėtų prie veiksmingo tokių produktų vidaus rinkos veikimo. Todėl tikslinga užtikrinti minimalius suderinimo lygius nustatant vandens kokybės ir stebėsenos minimaliuosius reikalavimus. Tie minimalūs reikalavimai turėtų apimti minimaliuosius regeneruoto vandens parametrus, pagrįstus Komisijos Jungtinio tyrimų centro techninėmis ataskaitomis ir atspindinčius tarptautinius pakartotinio vandens naudojimo standartus, ir kitus griežtesnius arba papildomus kokybės reikalavimus, kuriuos, jei reikia, kartu su bet kokiomis susijusiomis prevencinėmis priemonėmis nustato kompetentingos institucijos;

(11) pakartotinis vandens naudojimas drėkinimui žemės ūkyje taip pat gali padėti skatinti žiedinę ekonomiką, atgaunant maistines medžiagas iš regeneruoto vandens ir jomis tręšiant kultūrinius augalus tręšiamojo drėkinimo metodais. Tokiu būdu pakartotinis vandens naudojimas galėtų potencialiai sumažinti poreikį papildomai naudoti mineralines trąšas. Galutiniai naudotojai turėtų būti informuojami apie maistingųjų medžiagų kiekį regeneruotame vandenyje;

([6]) OL C 9 E, 2010 1 15, p. 33.

(12) pakartotinis vandens naudojimas galėtų padėti atgauti maistines medžiagas, esančias išvalytose miesto nuotekose, o regeneruoto vandens naudojimas drėkinimui žemės ar miškų ūkyje galėtų būti maistinių medžiagų, kaip antai azoto, fosforo ir kalio, grąžinimo į gamtos biogeocheminius ciklus būdas;

(13) nustatyta, kad mažo pakartotinio vandens naudojimo Sąjungoje priežastys, be kita ko, yra miesto nuotekų valymo įrenginių atnaujinimui reikalingos didelės investicijos ir tai, jog pakartotiniam vandens naudojimui žemės ūkyje netaikoma finansinių paskatų. Turėtų būti sudarytos galimybės tuos klausimus išspręsti skatinant novatoriškas schemas ir ekonomines paskatas siekiant tinkamai atsižvelgti į pakartotinio vandens naudojimo išlaidas ir socioekonominius bei aplinkosauginius privalumus;

(14) minimaliųjų pakartotinio vandens naudojimo reikalavimų laikymasis turėtų derėti su Sąjungos vandens politika ir prisidėti įgyvendinant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. nustatytus darnaus vystymosi tikslus, visų pirma 6 tikslą – visiems užtikrinti galimybę gauti vandens ir tvarią vandentvarką bei sanitarines paslaugas, taip pat smarkiai padidinti vandens regeneravimą ir saugų pakartotinį vandens naudojimą visame pasaulyje, kad būtų prisidėta siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi 12 tikslo – tausaus vartojimo ir gamybos. Be to, šiuo reglamentu turėtų būti siekiama užtikrinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 37 straipsnio dėl aplinkos apsaugos taikymą;

(15) tam tikrais atvejais regeneravimo įrenginių veiklos vykdytojai toliau transportuoja ir saugo regeneruotą vandenį už vandens išleidimo iš regeneravimo įrenginio vietos prieš patiekdami jį kitiems subjektams grandinėje, pvz., regeneruoto vandens paskirstymo veiklos vykdytojui, regeneruoto vandens saugojimo veiklos vykdytojui arba galutiniam naudotojui. Būtina nustatyti atitikties vietą, kad būtų aišku, kur baigiasi regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojo atsakomybė ir kur prasideda kito grandinės subjekto atsakomybė;

(16) rizikos valdymas turėtų apimti aktyvų rizikos nustatymą ir valdymą, taip pat konkrečioms reikmėms atitinkamos kokybės regeneruoto vandens gamybos sąvoką. Rizikos vertinimas turėtų būti pagrįstas pagrindiniais rizikos valdymo elementais ir jį atliekant turėtų būti nustatomi papildomi vandens kokybės reikalavimai, būtini siekiant užtikrinti pakankamą aplinkos bei žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugą. Tuo tikslu pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo planais turėtų būti užtikrinta, kad regeneruotas vanduo būtų saugiai naudojamas bei valdomas ir kad nekeltų pavojaus aplinkai ar žmonių ar gyvūnų sveikatai. Siekiant parengti tokius rizikos valdymo planus, galėtų būti naudojamos esamos tarptautinės gairės ar standartai, pvz., Pakartotinio negeriamojo vandens naudojimo rizikos sveikatai vertinimo ir valdymo gairės ISO 20426:2018, Išvalytų nuotekų naudojimo drėkinimo projektams gairės ISO 16075:2015 ar Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) gairės;

(17) žmonėms vartoti skirto vandens kokybės reikalavimai yra nustatyti Tarybos direktyvoje 98/83/EB ([7]). Valstybės narės turėtų imtis tinkamų priemonių, kad užtikrintų, jog pakartotinio vandens naudojimo veikla nepablogintų žmonėms vartoti skirto vandens kokybės. Dėl tos priežasties pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo plane ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas vandens telkinių, naudojamų žmonėms vartoti skirtam vandeniui išgauti, ir atitinkamų sanitarinės apsaugos zonų apsaugai;

(18) įvairių šalių, dalyvaujančių vandens regeneravimo procese, bendradarbiavimas ir sąveika turėtų būti būtina sąlyga, kad būtų galima nustatyti regeneravimo procedūras pagal konkrečioms naudojimo paskirtims taikomus reikalavimus ir planuoti regeneruoto vandens pasiūlą, atsižvelgiant į galutinių naudotojų reiškiamą paklausą;

(19) siekdami veiksmingai apsaugoti aplinką ir žmonių bei gyvūnų sveikatą, regeneravimo įrenginių veiklos vykdytojai pirmiausia turėtų būti atsakingi už regeneruoto vandens kokybę atitikties vietoje. Siekdami laikytis šiuo reglamentu nustatytų minimaliųjų reikalavimų ir kompetentingos institucijos nustatytų visų papildomų sąlygų, regeneravimo įrenginių veiklos vykdytojai turėtų stebėti regeneruoto vandens kokybę. Todėl tikslinga nustatyti minimaliuosius stebėsenos reikalavimus, apimančius įprastinės stebėsenos dažnumą ir patvirtinamosios stebėsenos tvarkaraštį bei tikslinius rodiklius. Tam tikri įprastinei stebėsenai taikomi reikalavimai numatyti Direktyvoje 91/271/EEB;

([7]) 1998 m. lapkričio 3 d. Tarybos direktyva 98/83/EB dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (OL L 330, 1998 12 5, p. 32).

(20) šis reglamentas turėtų būti taikomas regeneruotam vandeniui, kuris gaunamas iš nuotekų, kurios buvo surinktos surinkimo sistemose ir išvalytos miesto nuotekų valymo įrenginiuose pagal Direktyvą 91/271/EEB ir kurios toliau valomos miesto nuotekų valymo įrenginyje arba regeneravimo įrenginyje, kad atitiktų šio reglamento I priede nustatytus parametrus. Pagal Direktyvą 91/271/EEB mažiau kaip 2 000 gyventojų ekvivalentų (g. e.) aglomeracijos neprivalo turėti surinkimo sistemos. Tačiau miesto nuotekos iš mažiau kaip 2 000 g. e. aglomeracijų, patenkančios į surinkimo sistemą, turėtų būti tinkamai išvalomos prieš išleidžiant tas nuotekas į gėlo vandens telkinius ar upių žiotis, kaip numatyta Direktyvoje 91/271/EEB. Tame kontekste šis reglamentas turėtų būti taikomas nuotekoms iš mažiau kaip 2 000 g. e. aglomeracijų tik tada, kai jos patenka į surinkimo sistemą ir yra valomos miesto nuotekų valymo įrenginyje. Analogiškai, šis reglamentas neturėtų būti taikomas biologiškai skaidžioms gamybinėms nuotekoms iš įrenginių, priklausančių Direktyvos 91/271/EEB III priede išvardytiems pramonės sektoriams, išskyrus atvejus, kai nuotekos iš tų įrenginių patenka į surinkimo sistemą ir yra valomos miesto nuotekų valymo įrenginyje;

(21) pakartotinis išvalytų miesto nuotekų naudojimas drėkinimui žemės ūkyje yra rinkos veikiama veikla, grindžiama žemės ūkio sektoriaus paklausa ir poreikiais, ypač kai kuriose valstybėse narėse, kuriose trūksta vandens išteklių. Regeneravimo įrenginių veiklos vykdytojai ir galutiniai naudotojai turėtų bendradarbiauti siekdami užtikrinti, kad pagal šiuo reglamentu nustatytus minimaliuosius kokybės reikalavimus pagamintas regeneruotas vanduo atitiktų galutinių vartotojų poreikius, susijusius su kultūrinių augalų kategorijomis. Tais atvejais, kai regeneravimo įrenginių veiklos vykdytojų gaminamo vandens kokybės klasės yra nesuderinamos su kultūrinių augalų kategorija ir drėkinimo metodu, kuris jau taikomas aptarnaujamoje teritorijoje (pvz., bendroje tiekimo sistemoje), vandens kokybės reikalavimus būtų galima pasiekti pasirenkant vėlesniame etape kelias vandens valymo galimybes – atskirai arba kartu su regeneruoto vandens ne valymo galimybėmis, laikantis daugiabarjerio metodo;

(22) siekiant užtikrinti optimalų miesto nuotekų išteklių pakartotinį naudojimą, galutiniai naudotojai turėtų būti apmokomi siekiant užtikrinti, kad jie naudotų atitinkamos regeneruoto vandens kokybės klasės vandenį. Jei tam tikros rūšies kultūrinių augalų paskirtis nežinoma arba jei jie turi kelias paskirtis, turėtų būti naudojama aukščiausia regeneruoto vandens kokybės klasė, išskyrus atvejus, kai taikomi atitinkami barjerai, leidžiantys pasiekti reikiamą kokybę;

(23) būtina užtikrinti, kad regeneruoto vandens naudojimas būtų saugus, taip skatinant pakartotinį vandens naudojimą visoje Sąjungoje ir didinant visuomenės pasitikėjimą juo. Todėl regeneruoto vandens gamyba ir tiekimas drėkinimui žemės ūkyje turėtų būti leidžiami tik turint valstybių narių kompetentingų institucijų išduotą leidimą. Siekiant užtikrinti suderintą požiūrį Sąjungos lygmeniu, regeneruoto vandens atsekamumą ir skaidrumą, dėl tokių leidimų turėtų būti nustatytos esminės taisyklės Sąjungos lygmeniu. Tačiau leidimų suteikimo procedūrų konkrečią tvarką, kaip antai kompetentingų institucijų paskyrimas ir terminai, turėtų nustatyti valstybės narės. Valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti galiojančias leidimų suteikimo procedūras, kurios turėtų būti pritaikytos atsižvelgiant į šiuo reglamentu nustatytus reikalavimus. Paskirdamos už pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo plano parengimą atsakingas šalis ir kompetentingą instituciją regeneruoto vandens gamybos ir tiekimo leidimams išduoti, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nebūtų interesų konflikto;

(24) jei reikalingas regeneruoto vandens paskirstymo veiklos vykdytojas ir regeneruoto vandens saugojimo veiklos vykdytojas, turėtų būti galima reikalauti, kad tokie veiklos vykdytojai turėtų leidimą. Jei tenkinami visi leidimo suteikimo reikalavimai, valstybės narės kompetentinga institucija turėtų išduoti leidimą, kuriame nurodomos visų pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo plane nustatytos būtinosios sąlygos ir priemonės;

(25) šio reglamento tikslais turėtų būti galima miesto nuotekų valymo ir regeneravimo veiklą vykdyti toje pačioje fizinėje vietoje, naudojant tą patį įrenginį ar kelis atskirus skirtingus įrenginius. Be to, tas pats subjektas turėtų galėti būti ir valymo įrenginio, ir regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas;

(26) kompetentingos institucijos turėtų tikrinti regeneruoto vandens atitiktį atitinkamame leidime nustatytoms sąlygoms. Neatitikties atvejais tos institucijos turėtų pareikalauti atsakingų šalių imtis būtinų priemonių regeneruoto vandens atitikčiai užtikrinti. Kai dėl neatitikties kyla didelė rizika aplinkai ar žmonių ar gyvūnų sveikatai, regeneruoto vandens tiekimas turėtų būti sustabdytas;

(27) šio reglamento nuostatomis norima papildyti kitų Sąjungos teisės aktų reikalavimus, visų pirma susijusius su galimu pavojumi sveikatai ir aplinkai. Todėl, siekiant užtikrinti holistinį požiūrį sprendžiant galimo pavojaus aplinkai bei žmonių ir gyvūnų sveikatai problemą, regeneravimo įrenginių veiklos vykdytojai ir kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti į reikalavimus, nustatytus kituose susijusiuose Sąjungos teisės aktuose, visų pirma Tarybos direktyvose 86/278/EEB ([8]) ir 91/676/EEB ([9]), direktyvose 91/271/EEB, 98/83/EB ir 2000/60/EB, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentuose (EB) Nr. 178/2002 ([10]), (EB) Nr. 852/2004 ([11]), (EB) Nr. 183/2005 ([12]), (EB) Nr. 396/2005 ([13]) ir (EB) Nr. 1069/2009 ([14]), Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2006/7/EB ([15]), 2006/118/EB ([16]), 2008/105/EB ([17]) ir 2011/92/ES ([18]) ir Komisijos reglamentuose (EB) Nr. 2073/2005 ([19]), (EB) Nr. 1881/2006 ([20]) ir (ES) Nr. 142/2011 ([21]);

(28) Reglamentu (EB) Nr. 852/2004 nustatomos bendros taisyklės maisto tvarkymo subjektams ir reglamentuojama žmonėms vartoti skirtų maisto produktų gamyba, apdirbimas, paskirstymas ir tiekimas rinkai. Į tą reglamentą taip pat įtrauktas maisto sveikumo klausimas ir vienas iš jo pagrindinių principų yra tas, kad pagrindinė atsakomybė už maisto saugą tenka maisto tvarkymo subjektui. Tą reglamentą papildo išsamios gairės. Šiuo požiūriu ypač svarbus Komisijos pranešimas dėl Rekomendacinio dokumento dėl šviežių vaisių ir daržovių mikrobiologinės rizikos šalinimo pirminės gamybos etape laikantis tinkamos higienos gairių. Šiame reglamente nustatyti regeneruoto vandens valymo minimalieji reikalavimai neatleidžia maisto tvarkymo subjektų nuo atsakomybės užtikrinti tokią vandens kokybę, kokios reikalaujama pagal Reglamentą (EB) Nr. 852/2004, pasirenkant vėlesniame etape kelias vandens valymo galimybes – atskirai arba kartu su ne valymo galimybėmis;

(29) išvalytų nuotekų regeneravimo ir pakartotinio naudojimo potencialas yra didžiulis. Siekiant labiau propaguoti ir skatinti pakartotinio vandens naudojimą, nurodant konkrečias naudojimo paskirtis pagal šį reglamentą, neturėtų būti užkertamas kelias valstybėms narėms naudoti regeneruotą vandenį kitais tikslais, įskaitant pramoniniais, viešųjų paslaugų ir aplinkosauginiais tikslais, jei to reikia atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes bei poreikius, su sąlyga, kad užtikrinamas aukštas aplinkos bei žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugos lygis;

([8]) 1986 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 86/278/EEB dėl aplinkos, ypač dirvožemio, apsaugos naudojant žemės ūkyje nuotėkų dumblą (OL L 181, 1986 7 4, p. 6).

([9]) 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 375, 1991 12 31, p. 1).

([10]) 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

([11]) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL L 139, 2004 4 30, p. 1).

([12]) 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 183/2005, nustatantis pašarų higienos reikalavimus (OL L 35, 2005 2 8, p. 1).

([13]) 2005 m. vasario 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių pesticidų likučių kiekių augalinės ir gyvūninės kilmės maiste ir pašaruose ar ant jų ir iš dalies keičiantis Tarybos direktyvą 91/414/EEB (OL L 70, 2005 3 16, p. 1).

([14]) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (Šalutinių gyvūninių produktų reglamentas) (OL L 300, 2009 11 14, p. 1).

([15]) 2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/7/EB dėl maudyklų vandens kokybės valdymo ir pakeičianti Direktyvą 76/160/EEB (OL L 64, 2006 3 4, p. 37).

([16]) 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/118/EB dėl požeminio vandens apsaugos nuo taršos ir jo būklės blogėjimo (OL L 372, 2006 12 27, p. 19).

([17]) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/105/EB dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, iš dalies keičianti ir panaikinanti Tarybos direktyvas 82/176/EEB, 83/513/EEB, 84/156/EEB, 84/491/EEB, 86/280/EEB ir iš dalies keičianti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB (OL L 348, 2008 12 24, p. 84).

([18]) 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1).

([19]) 2005 m. lapkričio 15 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2073/2005 dėl maisto produktų mikrobiologinių kriterijų (OL L 338, 2005 12 22, p. 1).

([20]) 2006 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1881/2006, nustatantis didžiausias leistinas tam tikrų teršalų maisto produktuose koncentracijas (OL L 364, 2006 12 20, p. 5).

([21]) 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės, ir Tarybos direktyva 97/78/EB dėl tam tikrų mėginių ir priemonių, kuriems netaikomi veterinariniai tikrinimai pasienyje pagal tą direktyvą (OL L 54, 2011 2 26, p. 1).

(30) kompetentingos institucijos turėtų bendradarbiauti su kitomis susijusiomis institucijomis keisdamosi informacija, kad būtų užtikrinta atitiktis atitinkamiems Sąjungos ir nacionaliniams reikalavimams;

(31) siekiant padidinti pasitikėjimą pakartotiniu vandens naudojimu, visuomenei turėtų būti teikiama informacija. Aiškios, išsamios ir naujausios informacijos apie pakartotinį vandens naudojimą teikimas suteiktų galimybę užtikrinti didesnį skaidrumą ir atsekamumą ir taip pat galėtų būti labai naudingas kitoms atitinkamoms institucijoms, kurioms tam tikras pakartotinis vandens naudojimas daro poveikį. Siekiant skatinti pakartotinai naudoti vandenį ir siekiant informuoti suinteresuotuosius subjektus apie pakartotinio vandens naudojimo privalumus ir taip skatinant pripažinimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų rengiamos pagal pakartotinio vandens naudojimo mastą pritaikytos informavimo ir sąmoningumo didinimo kampanijos;

(32) itin svarbus prevencinių priemonių įgyvendinimo ir išlaikymo elementas yra galutinių naudotojų švietimas ir mokymas. Pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo plane turėtų būti aptartos konkrečios poveikio žmogui prevencijos priemonės, pavyzdžiui, asmeninių apsaugos priemonių naudojimas, rankų plovimas ir asmens higiena;

(33) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB ([22]) siekiama valstybėse narėse užtikrinti teisę gauti informaciją apie aplinką pagal Konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais ([23]) (Orhuso konvencija). Direktyvoje 2003/4/EB nustatytos plačios apimties pareigos, susijusios su informacijos apie aplinką pateikimu gavus prašymą ir aktyviu tokios informacijos platinimu. Į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/2/EB ([24]) taikymo sritį įtrauktas dalijimasis erdvine informacija, įskaitant duomenų rinkinius, susijusius su įvairiomis aplinkos temomis. Svarbu, kad šio reglamento nuostatos, susijusios su galimybe gauti informaciją ir dalijimosi duomenimis tvarka, papildytų tas direktyvas ir nesukurtų atskiros teisinės sistemos. Todėl šio reglamento nuostatos dėl visuomenei teikiamos informacijos ir informacijos apie įgyvendinimo stebėseną turėtų nepažeisti direktyvų 2003/4/EB ir 2007/2/EB;

(34) valstybių narių pateikti duomenys yra labai svarbūs, kad Komisija, atsižvelgdama į šiuo reglamentu siekiamus tikslus, galėtų jį stebėti ir vertinti;

(35) pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ([25]) 22 punktą Komisija turėtų atlikti šio reglamento vertinimą. Vertinimas turėtų būti grindžiamas penkiais kriterijais: veiksmingumu, efektyvumu, aktualumu, nuoseklumu ir Sąjungos pridėtine verte, ir turėtų būti galimų tolesnių priemonių poveikio vertinimų pagrindas. Atliekant vertinimą turėtų būti atsižvelgiama į mokslo pažangą, visų pirma į galimą medžiagų, kurios pradeda kelti susirūpinimą, poveikį;

(36) išvalytų miesto nuotekų saugaus pakartotinio naudojimo minimalieji reikalavimai atspindi turimas mokslo žinias ir tarptautiniu lygmeniu pripažintus pakartotinio vandens naudojimo standartus bei praktiką ir jais užtikrinama, kad toks vanduo galėtų būti saugiai naudojamas drėkinimui žemės ūkyje, taip užtikrinant aukštą aplinkos bei žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugos lygį. Atsižvelgiant į šio reglamento įvertinimo rezultatus arba jei to prireiktų dėl naujų mokslo pokyčių ir technikos pažangos, Komisija turėtų galėti išnagrinėti poreikį peržiūrėti I priedo 2 skirsnyje išdėstytus minimaliuosius reikalavimus ir, kai tikslinga, turėtų pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto iš dalies pakeisti šį reglamentą;

(37) siekiant priderinti pagrindinius rizikos valdymo elementus prie technikos ir mokslo pažangos, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus siekiant iš dalies pakeisti šiame reglamente nustatytus pagrindinius rizikos valdymo elementus. Be to, siekiant užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos ir žmonių bei gyvūnų sveikatos apsaugos lygį, Komisija taip pat turėtų turėti galimybę priimti

([22]) 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB (OL L 41, 2003 2 14, p. 26).

([23]) OL L 124, 2005 5 17, p. 4.

([24]) 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

([25]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

deleguotuosius aktus, kuriais, nustatant technines specifikacijas, papildomi šiame reglamente nustatyti pagrindiniai rizikos valdymo elementai. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(38) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti išsamias taisykles dėl informacijos, susijusios su šio reglamento įgyvendinimo stebėsena, kurią turi pateikti valstybės narės, forma ir pateikimu bei su Europos aplinkos agentūros parengtos Sąjungos masto apžvalgos forma ir pateikimu. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([26]);

(39) šio reglamento tikslas, *inter alia*, yra apsaugoti aplinką ir žmonių bei gyvūnų sveikatą. Kaip ne kartą yra nusprendęs Teisingumo Teismas, iš esmės nenumatyti galimybės suinteresuotiesiems subjektams remtis direktyvoje nustatyta pareiga būtų nesuderinama su privalomuoju poveikiu, kuris pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 288 straipsnio trečią pastraipą priskiriamas direktyvai. Ta pati išvada taikytina reglamento, kurio tikslas – užtikrinti, kad regeneruotas vanduo būtų saugus drėkinimui žemės ūkyje, atveju;

(40) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikytinų pažeidus šį reglamentą, ir turėtų imtis visų priemonių, būtinų užtikrinti jų įgyvendinimą. Sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos;

(41) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. apsaugoti aplinką bei žmonių ir gyvūnų sveikatą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(42) būtina numatyti pakankamai laiko valstybėms narėms, kad jos galėtų sukurti administracinę infrastruktūrą, būtiną siekiant taikyti šį reglamentą, taip pat pakankamai laiko veiklos vykdytojams, kad jie galėtų pasirengti naujų taisyklių taikymui;

(43) siekiant kuo labiau vystyti ir skatinti pakartotinį tinkamai išvalytų nuotekų naudojimą, taip pat gerokai padidinti tinkamai išvalytų nuotekų patikimumą bei pagerinti veiksmingo panaudojimo būdus, Sąjunga pagal programą „Europos horizontas“ turėtų remti šios srities mokslinius tyrimus ir plėtrą;

(44) šiuo reglamentu siekiama paskatinti tausų vandens naudojimą. Atsižvelgdama į šį siekį, Komisija turėtų įsipareigoti naudotis Sąjungos programomis, įskaitant programą LIFE, vietos iniciatyvoms, susijusioms su pakartotiniu tinkamai išvalytų nuotekų naudojimu, remti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir tikslas

1. Šiame reglamente nustatomi minimalieji vandens kokybės ir stebėsenos reikalavimai ir nuostatos dėl rizikos valdymo, skirti saugiam regeneruoto vandens naudojimui integruoto vandens išteklių valdymo kontekste.

([26]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

2. Šio reglamento tikslas – užtikrinti, kad regeneruotas vanduo būtų saugus naudoti drėkinimui žemės ūkyje, taip užtikrinant aukšto lygio aplinkos bei žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugą, skatinant žiedinę ekonomiką, remiant prisitaikymą prie klimato kaitos ir prisidedant prie Direktyvos 2000/60/EB tikslų sprendžiant vandens trūkumo ir dėl to kylančio poveikio vandens ištekliams problemą koordinuotu būdu visoje Sąjungoje, tokiu būdu kartu prisidedant prie veiksmingo vidaus rinkos veikimo.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas visais atvejais, kai išvalytos miesto nuotekos pakartotinai naudojamos, laikantis Direktyvos 91/271/EEB 12 straipsnio 1 dalies, drėkinimui žemės ūkyje, kaip nurodyta šio reglamento I priedo 1 skirsnyje.

2. Valstybė narė gali nuspręsti, kad netikslinga pakartotinai naudoti vandenį drėkinimui žemės ūkyje viename ar daugiau savo upių baseinų rajonų ar jų dalių, atsižvelgdama į šiuos kriterijus:

a) rajono ar jo dalių geografines ir klimato sąlygas;

b) su kitais vandens ištekliais susijusias problemas ir tų išteklių būklę, įskaitant kiekybinę požeminio vandens telkinio būklę, kaip nurodyta Direktyvoje 2000/60/EB;

c) su paviršinio vandens telkiniais, į kuriuos išleidžiamos išvalytos miesto nuotekos, susijusias problemas ir tų telkinių būklę;

d) su regeneruotu vandeniu ir kitais vandens ištekliais susijusias aplinkos apsaugos ir išteklių sąnaudas.

Pagal pirmą pastraipą priimtas sprendimas tinkamai pagrindžiamas remiantis toje pastraipoje nurodytais kriterijais ir pateikiamas Komisijai. Prireikus jis peržiūrimas, visų pirma atsižvelgiant į klimato kaitos prognozes ir nacionalines prisitaikymo prie klimato kaitos strategijas, ir bent kas šešerius metus, atsižvelgiant į upių baseinų valdymo planus, parengtus pagal Direktyvą 2000/60/EB.

3. Nukrypstant nuo 1 dalies, moksliniams tyrimams ar bandomiesiems projektams dėl regeneravimo įrenginių gali būti taikomos šio reglamento taikymo išimtys tuo atveju, kai kompetentinga institucija nustato, kad tenkinami šie kriterijai:

a) mokslinių tyrimų ar bandomasis projektas nebus vykdomas vandens telkinyje, naudojamame žmonėms vartoti skirtam vandeniui išgauti, ar atitinkamoje sanitarinėje apsaugos zonoje, nustatytuose pagal Direktyvą 2000/60/EB;

b) bus atliekama tinkama mokslinių tyrimų ar bandomojo projekto stebėsena.

Išimtys pagal šią dalį galioja ne ilgiau kaip penkerius metus.

Kultūriniai augalai, užauginti įgyvendinant mokslinių tyrimų ar bandomąjį projektą, kuriam taikomos išimtys pagal šią dalį, neteikiami rinkai.

4. Šis reglamentas taikomas nedarant poveikio Reglamentui (EB) Nr. 852/2004 ir juo maisto tvarkymo subjektams nekliudoma užtikrinti tokią vandens kokybę, kokios reikalaujama pagal tą reglamentą, pasirenkant vėlesniame etape kelias vandens valymo galimybes – atskirai arba kartu su ne valymo galimybėmis, arba drėkinimui žemės ūkyje naudoti alternatyvius vandens šaltinius.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. kompetentinga institucija – valstybės narės paskirta institucija arba įstaiga jos pareigoms pagal šį reglamentą vykdyti, kiek tai susiję su leidimų gaminti ar tiekti regeneruotą vandenį suteikimu, išimčių dėl mokslinių tyrimų ar bandomųjų projektų nustatymu bei atitikties reikalavimams patikromis;

2. galutinis naudotojas – fizinis arba juridinis asmuo, nesvarbu ar jis yra viešasis arba privatusis subjektas, kuris naudoja regeneruotą vandenį drėkinimui žemės ūkyje;

3. miesto nuotekos – miesto nuotekos, kaip apibrėžta Direktyvos 91/271/EEB 2 straipsnio 1 punkte;

4. regeneruotas vanduo – miesto nuotekos, išvalytos laikantis Direktyvoje 91/271/EEB išdėstytų reikalavimų ir papildomai išvalytos regeneravimo įrenginyje laikantis šio reglamento I priedo 2 skirsnio;

5. regeneravimo įrenginys – miesto nuotekų valymo įrenginys arba kitas įrenginys, kuriame toliau valomos miesto nuotekos pagal Direktyvoje 91/271/EEB nustatytus reikalavimus, siekiant gaminti vandenį, tinkamą naudoti pagal šio reglamento I priedo 1 skirsnyje nurodytą paskirtį;

6. regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas – viešajam subjektui arba valdžios institucijai atstovaujantis fizinis arba juridinis asmuo, kuris vykdo regeneravimo įrenginio veiklą arba jį kontroliuoja;

7. pavojus – biologinė, cheminė, fizinė ar radiologinė medžiaga, kuri gali pakenkti žmonėms, gyvūnams, kultūriniams ar kitiems augalams, kitai žemės biotai, vandens biotai, dirvožemiams ar aplinkai apskritai;

8. rizika – nustatyto pavojaus, kad per tam tikrą laiko tarpą gali būti padaryta žala, įskaitant padarinių sunkumą, tikimybė;

9. rizikos valdymas – sistemingas valdymas, kuriuo nuosekliai užtikrinamas pakartotinio vandens naudojimo saugumas konkrečiomis sąlygomis;

10. prevencinė priemonė – bet koks tinkamas veiksmas ar veikla, kuriais galima užkirsti kelią rizikai sveikatai ar aplinkai, arba kuriais galima tokią riziką pašalinti ar sumažinti iki priimtino lygio;

11. atitikties vieta – vieta, kurioje regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas perduoda regeneruotą vandenį kitam subjektui grandinėje;

12. barjeras – priemonės, įskaitant fizines priemones, su procesu susijusius etapus ar naudojimo sąlygas, kuria sumažinama žmonių užkrėtimo infekcija rizika užkertant kelią regeneruoto vandens sąlyčiui su nurytinu produktu ir tiesiogiai poveikį patiriančiais asmenimis, arba užkertamas kelias tokiai rizikai, arba kitos priemonės, kuriomis, pavyzdžiui, sumažinama mikroorganizmų koncentracija regeneruotame vandenyje arba užkertamas kelias jų išlikimui ant nurytino produkto;

13. leidimas – kompetentingos institucijos išduotas rašytinis leidimas gaminti ar tiekti regeneruotą vandenį drėkinimui žemės ūkyje laikantis šio reglamento;

14. atsakinga šalis – šalis, atliekanti vaidmenį arba vykdanti veiklą pakartotinio vandens naudojimo sistemoje, įskaitant regeneravimo įrenginio veiklos vykdytoją, miesto nuotekų valymo įrenginio veiklos vykdytoją, jei jis skiriasi nuo regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojo, atitinkamą instituciją, išskyrus paskirtąją kompetentingą instituciją, regeneruoto vandens paskirstymo veiklos vykdytoją arba regeneruoto vandens saugojimo veiklos vykdytoją;

15. pakartotinio vandens naudojimo sistema – infrastruktūra ir kiti techniniai elementai, reikalingi siekiant gaminti, tiekti ir naudoti regeneruotą vandenį; ji apima visus elementus nuo patekimo į miesto nuotekų valymo įrenginį vietos iki vietos, kurioje regeneruotas vanduo naudojamas drėkinimui žemės ūkyje, įskaitant paskirstymo ir saugojimo infrastruktūrą, kai aktualu.

4 straipsnis

Regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojo pareigos ir su regeneruoto vandens kokybe susijusios pareigos

1. Regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas užtikrina, kad regeneruotas vanduo, skirtas drėkinimui žemės ūkyje, kaip nurodyta I priedo 1 skirsnyje, atitikties vietoje atitiktų:

a) minimaliuosius vandens kokybės reikalavimus, nustatytus I priedo 2 skirsnyje;

b) kompetentingos institucijos atitinkamame leidime nustatytas visas papildomas su vandens kokybe susijusias sąlygas pagal 6 straipsnio 3 dalies c ir d punktus.

Regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas nebeatsako už vandens kokybę už atitikties vietos.

2. Siekiant užtikrinti atitiktį pagal 1 dalį, regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas vykdo vandens kokybės stebėseną laikantis:

a) minimaliųjų vandens kokybės reikalavimų, nustatytų I priedo 2 skirsnyje;

b) kompetentingos institucijos atitinkamame leidime nustatytų visų papildomų su stebėsena susijusių sąlygų pagal 6 straipsnio 3 dalies c ir d punktus.

5 straipsnis

Rizikos valdymas

1. Regeneruoto vandens gamybos, tiekimo ir naudojimo tikslu kompetentinga institucija užtikrina, kad būtų parengtas pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo planas.

Vienas pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo planas gali apimti vieną ar daugiau pakartotinio vandens naudojimo sistemų.

2. Pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo planą parengia, atitinkamais atvejais, regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas, kitos atsakingos šalys ir galutiniai naudotojai. Pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo planą rengiančios atsakingos šalys atitinkamai konsultuojasi su visomis kitomis susijusiomis atsakingomis šalimis ir galutiniais naudotojais.

3. Pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo planas grindžiamas visais II priede nustatytais pagrindiniais rizikos valdymo elementais. Jame nustatoma regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojo ir kitų atsakingų šalių atsakomybė už rizikos valdymą.

4. Pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo plane visų pirma:

a) išdėstomi visi būtini reikalavimai, be I priede nurodytų reikalavimų, regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojui pagal II priedo B punktą, kad būtų galima dar labiau sumažinti bet kokią riziką iki atitikties vietos;

b) nustatomi pavojai, rizika ir tinkamos prevencinės ir (arba) galimos taisomosios priemonės pagal II priedo C punktą;

c) nustatomi papildomi barjerai pakartotinio vandens naudojimo sistemoje ir nustatomi visi papildomi reikalavimai, kurie būtini pakartotinio vandens naudojimo sistemos saugai užtikrinti už atitikties vietos, įskaitant sąlygas, susijusias su paskirstymu, saugojimu ir naudojimu ir, kai aktualu, nustatomos už tų reikalavimų laikymąsi atsakingos šalys.

5. Komisijai pagal 13 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šis reglamentas, siekiant II priede nustatytus pagrindinius rizikos valdymo elementus pritaikyti prie technikos ir mokslo pažangos.

Komisijai pagal 13 straipsnį taip pat suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas, siekiant nustatyti II priede išdėstytų pagrindinių rizikos valdymo elementų technines specifikacijas.

6 straipsnis

Pareigos, susijusios su regeneruoto vandens leidimais

1. Regeneruoto vandens, skirto drėkinimui žemės ūkyje, kaip nurodyta I priedo 1 skirsnyje, gamybai ir tiekimui taikomas reikalavimas turėti leidimą.

2. Atsakingos šalys pakartotinio vandens naudojimo sistemoje, įskaitant, kai aktualu, galutinius naudotojus, kaip numatyta nacionalinėje teisėje, teikia prašymą dėl leidimo išdavimo arba dalinio esamo leidimo keitimo, pateikia prašymą valstybės narės, kurioje regeneravimo įrenginys veikia arba planuojama, kad veiks, kompetentingai institucijai.

3. Leidime nustatomos regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojo ir, kai aktualu, kitų atsakingų šalių pareigos. Leidimas grindžiamas pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo planu ir jame nurodoma, *inter alia*,:

a) regeneruoto vandens kokybės klasė arba klasės ir naudojimo žemės ūkyje paskirtis, kuriai pagal I priedą suteikiamas leidimas naudoti regeneruotą vandenį, naudojimo vieta, regeneravimo įrenginiai ir regeneruoto vandens, kurį numatoma pagaminti per metus, kiekis;

b) sąlygos, susijusios su minimaliaisiais vandens kokybės ir stebėsenos reikalavimais, nustatytais I priedo 2 skirsnyje;

c) bet kokios sąlygos, susijusios su regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojui taikomais papildomais reikalavimais, nustatytais pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo plane;

d) kitos sąlygos, būtinos siekiant sumažinti nepriimtiną riziką aplinkai ir žmonių bei gyvūnų sveikatai, kad bet kokia rizika būtų priimtino lygio;

e) leidimo galiojimo laikotarpis;

f) atitikties vieta.

4. Siekdama įvertinti prašymą, kompetentinga institucija konsultuojasi ir keičiasi aktualia informacija su kitomis susijusiomis institucijomis, visų pirma vandens ir sveikatos priežiūros institucijomis, jei jos nėra kompetentingos institucijos, ir bet kuria kita šalimi, kurią kompetentinga institucija laiko svarbia.

5. Kompetentinga institucija nedelsdama nusprendžia, ar išduoti leidimą. Jei dėl prašymo sudėtingumo sprendimui, ar išduoti leidimą, priimti kompetentingai institucijai reikia daugiau kaip 12 mėnesių nuo išsamaus prašymo gavimo dienos, ji praneša prašymo teikėjui numatomą savo sprendimo priėmimo datą.

6. Leidimai reguliariai peržiūrimi ir prireikus atnaujinami; bet kuriuo atveju leidimai atnaujinami bent šiais atvejais:

a) iš esmės pasikeitė pajėgumas;

b) įranga buvo atnaujinta;

c) buvo įdiegta nauja įranga ar procesai arba

d) žymiai pasikeitė klimato ar kitos sąlygos, kuriomis daromas didelis poveikis paviršinio vandens telkinių ekologinei būklei.

7. Valstybės narės gali reikalauti, kad regeneruoto vandens saugojimui, paskirstymui ir naudojimui būtų taikomas specialus leidimas siekiant taikyti pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo plane nustatytus papildomus reikalavimus ir barjerus, kaip nurodyta 5 straipsnio 4 dalyje.

7 straipsnis

Atitikties patikra

1. Kompetentinga institucija atlieka atitikties leidime nustatytoms sąlygoms patikrą. Atitikties patikros atliekamos naudojantis šiomis priemonėmis:

a) patikromis vietoje;

b) stebėsenos duomenimis, visų pirma gautais pagal šį reglamentą;

c) bet kokios kitomis tinkamomis priemonėmis.

2. Jei atitikties patikros rezultatai rodo leidime nustatytų sąlygų nesilaikymą, kompetentinga institucija reikalauja, kad regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas ir, jei aktualu, kitos atsakingos šalys imtųsi visų būtinų priemonių, kad būtų nedelsiant atkurta atitiktis reikalavimams, ir tuojau pat informuotų poveikį patyrusius galutinius naudotojus.

3. Jei dėl neatitikties leidime nustatytoms sąlygoms kyla didelis pavojus aplinkai arba žmonių ar gyvūnų sveikatai, regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas ar kitos atsakingos šalys nedelsdami sustabdo regeneruoto vandens tiekimą, kol kompetentinga institucija nenustato, kad atitiktis atkurta, laikantis pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo plane nustatytų procedūrų, pagal I priedo 2 skirsnio a punktą.

4. Jei įvyksta incidentas, darantis poveikį atitikčiai leidime nustatytomis sąlygoms, regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas ar kitos atsakingos šalys nedelsdami informuoja kompetentingą instituciją ir kitas šalis, kurios galėtų patirti poveikį, ir pateikia kompetentingai institucijai informaciją, būtiną tokio incidento poveikiui įvertinti.

5. Kompetentinga institucija reguliariai tikrina, ar atsakingos šalys vykdo pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo plane nustatytas priemones ir užduotis.

8 straipsnis

Valstybių narių bendradarbiavimas

1. Kai pakartotinis vandens naudojimas yra tarpvalstybinės svarbos, valstybės narės paskiria ryšių palaikymo instituciją bendradarbiavimui su kitų valstybių narių ryšių palaikymo institucijomis ir, atitinkamais atvejais, su kompetentingomis institucijomis, arba naudojasi esamomis struktūromis pagal tarptautinius susitarimus.

Ryšių palaikymo institucijų ar esamų struktūrų vaidmuo:

a) priimti ir perduoti pagalbos prašymus;

b) teikti pagalbą gavus prašymą ir

c) koordinuoti kompetentingų institucijų ryšių palaikymą.

Prieš suteikdamos leidimą, kompetentingos institucijos keičiasi informacija apie 6 straipsnio 3 dalyje nustatytas sąlygas su valstybės narės, kurioje ketinama naudoti regeneruotą vandenį, ryšių palaikymo institucija.

2. Valstybės narės reaguoja į pagalbos prašymus nepagrįstai nedelsdamos.

9 straipsnis

Informavimas ir sąmoningumo didinimas

Valstybėse narėse, kuriose regeneruotas vanduo naudojamas drėkinimui žemės ūkyje, rengiamos bendro pobūdžio sąmoningumo didinimo kampanijos apie tai, kaip dėl pakartotinio vandens naudojimo taupomi vandens ištekliai. Tokios kampanijos gali apimti saugaus pakartotinio vandens naudojimo privalumų skatinimą.

Tos valstybės narės taip pat gali rengti galutiniams naudotojams skirtas informavimo kampanijas, kad užtikrintų optimalų ir saugų regeneruoto vandens naudojimą, tokiu būdu užtikrindamos aukštą aplinkos bei žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugos lygį.

Valstybės narės gali pritaikyti tokias informavimo ir sąmoningumo didinimo kampanijas pagal pakartotinio vandens naudojimo mastą.

10 straipsnis

Visuomenės informavimas

1. Nedarant poveikio direktyvoms 2003/4/EB ir 2007/2/EB, valstybės narės, kuriose regeneruotas vanduo naudojamas drėkinimui žemės ūkyje, kaip nurodyta šio reglamento I priedo 1 skirsnyje, užtikrina, kad tinkama ir naujausia informacija apie pakartotinį vandens naudojimą būtų viešai skelbiama internete arba kitomis priemonėmis. Ta informacija apima šią informaciją:

a) pagal šį reglamentą tiekiamo regeneruoto vandens kiekis ir kokybė;

b) valstybėse narėse pagal šį reglamentą tiekiamo regeneruoto vandens dalis procentais, palyginti su bendru išvalytų miesto nuotekų kiekiu, jei tokių duomenų yra;

c) pagal šį reglamentą išduoti arba pakeisti leidimai, įskaitant kompetentingų institucijų pagal šio reglamento 6 straipsnio 3 dalį nustatytas sąlygas;

d) pagal šio reglamento 7 straipsnio 1 dalį atlikti atitikties patikrų rezultatai;

e) pagal šio reglamento 8 straipsnio 1 dalį paskirtos ryšių palaikymo institucijos.

2. 1 dalyje nurodyta informacija atnaujinama kas dvejus metus.

3. Valstybės narės užtikrina, kad visi pagal 2 straipsnio 2 dalį priimti sprendimai būtų viešai paskelbti internete arba kitomis priemonėmis.

11 straipsnis

Informacija, susijusi su įgyvendinimo stebėsena

1. Nedarant poveikio direktyvoms 2003/4/EB ir 2007/2/EB, valstybės narės, kuriose regeneruotas vanduo naudojamas drėkinimui žemės ūkyje, kaip nurodyta šio reglamento I priedo 1 skirsnyje, padedant Europos aplinkos agentūrai:

a) ne vėliau kaip 2026 m. birželio 26 d. parengia ir paskelbia, o vėliau – kas šešerius metus atnaujina duomenų rinkinius, kuriuose pateikiama informacija apie pagal šio reglamento 7 straipsnio 1 dalį atliktos atitikties patikros rezultatus ir kita informacija, kuri turi būti viešai skelbiama internete arba kitomis priemonėmis pagal šio reglamento 10 straipsnį;

b) parengia, paskelbia, o vėliau – kasmet atnaujina duomenų rinkinį, kuriame pateikiama informacija apie neatitikties leidime nustatytoms sąlygoms atvejus, kuri surinkta pagal šio reglamento 7 straipsnio 1 dalį, ir informacija apie priemones, kurių buvo imtasi pagal šio reglamento 7 straipsnio 2 ir 3 dalis.

2. Valstybės narės užtikrina, kad Komisija, Europos aplinkos agentūra ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras turėtų prieigą prie 1 dalyje nurodytų duomenų rinkinių.

3. Remdamasi 1 dalyje nurodytais duomenų rinkiniais, Europos aplinkos agentūra, konsultuodamasi su valstybėmis narėmis, reguliariai arba gavusi Komisijos prašymą parengia, paskelbia ir atnaujina visos Sąjungos apžvalgą. Į tą apžvalgą atitinkamai įtraukiami šio reglamento veiksmingumo, rezultatų ir poveikio rodikliai, žemėlapiai ir valstybių narių ataskaitos.

4. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, gali nustatyti išsamias taisykles, susijusias su informacijos, kuri turi būti teikiama pagal 1 dalį, formatu ir pateikimu, taip pat išsamias taisykles, susijusias su 3 dalyje nurodytos visos Sąjungos apžvalgos formatu ir pateikimu. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 14 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Ne vėliau kaip 2022 m. birželio 26 d. Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, parengia gaires siekiant padėti taikyti šį reglamentą.

12 straipsnis

Vertinimas ir peržiūra

1. Komisija ne vėliau kaip 2028 m. birželio 26 d. atlieka šio reglamento vertinimą. Vertinimas grindžiamas bent šiais aspektais:

a) įgyvendinant šį reglamentą sukaupta patirtimi;

b) pagal 11 straipsnio 1 dalį valstybių narių sukauptais duomenų rinkiniais ir pagal 11 straipsnio 3 dalį Europos aplinkos agentūros parengta visos Sąjungos apžvalga;

c) aktualiais moksliniais, analitiniais ir epidemiologiniais duomenimis;

d) techninėmis ir mokslo žiniomis;

e) PSO rekomendacijomis, jei jų yra pateikta, arba kitomis tarptautinėmis gairėmis ar ISO standartais.

2. Atlikdama vertinimą, Komisija ypatingą dėmesį skiria šiems aspektams:

a) I priede nustatytiems minimaliesiems reikalavimams;

b) II priede nustatytiems pagrindiniams rizikos valdymo elementams;

c) kompetentingų institucijų nustatytiems papildomiems reikalavimams pagal 6 straipsnio 3 dalies c ir d punktus;

d) pakartotinio vandens naudojimo poveikiui aplinkai ir žmonių bei gyvūnų sveikatai, įskaitant vis didesnį susirūpinimą keliančių medžiagų poveikį.

3. Atlikdama vertinimą Komisija įvertina, ar įmanoma:

a) išplėsti šio reglamento taikymo sritį, kad jis apimtų ir regeneruotą vandenį, naudojamą kitoms konkrečioms paskirtims, įskaitant pakartotinį vandens naudojimą pramoniniais tikslais;

b) išplėsti šio reglamento reikalavimus, kad būtų įtrauktas ir netiesioginis išvalytų nuotekų panaudojimas.

4. Remdamasi vertinimo rezultatais arba jei to prireiktų dėl naujų techninių ir mokslinių žinių, Komisija gali išnagrinėti poreikį peržiūrėti I priedo 2 skirsnyje išdėstytus minimaliuosius reikalavimus.

5. Kai tikslinga, Komisija teikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto iš dalies pakeisti šį reglamentą.

13 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 5 straipsnio 5 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2020 m. birželio 25 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki to penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 5 straipsnio 5 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 5 straipsnio 5 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

14 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas, įsteigtas pagal Direktyvą 2000/60/EB. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

15 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad tos sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės ne vėliau kaip 2024 m. birželio 26 d. praneša apie tas taisykles ir tas priemones Komisijai ir jai praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.

16 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2023 m. birželio 26 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2020 m. gegužės 25 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkė*
D. M. SASSOLI	A. METELKO-ZGOMBIĆ

I PRIEDAS

NAUDOJIMO PASKIRTYS IR MINIMALIEJI REIKALAVIMAI

1 skirsnis

Regeneruoto vandens naudojimo paskirtys

Drėkinimas žemės ūkyje

Drėkinimas žemės ūkyje – tai šių rūšių kultūrinių augalų drėkinimas:

— maistinės kultūros, kurios valgomos žalios, – žmonėms vartoti skirti kultūriniai augalai, kurie valgomi žali ar neperdirbti;

— perdirbtos maistinės kultūros – žmonėms vartoti skirti kultūriniai augalai, juos prieš tai apdorojus (t. y. virti ar perdirbti pramoniniu būdu);

— nemaistinės kultūros – kultūriniai augalai, kurie nėra skirti vartoti žmonėms (pvz., ganyklų žolė ir pašaras, pluoštiniai, dekoratyviniai, sėkliniai ir energetiniai augalai, taip pat velėna).

Nedarant poveikio kitai susijusiai Sąjungos teisei aplinkos ir sveikatos srityse, valstybės narės gali naudoti regeneruotą vandenį kitoms paskirtims, pvz.,:

— pakartotiniam vandens naudojimui pramoniniais tikslais ir

— viešųjų paslaugų bei aplinkosauginiais tikslais.

2 skirsnis

Minimalieji reikalavimai

Minimalieji reikalavimai, taikomi regeneruotam vandeniui, kuris skirtas drėkinimui žemės ūkyje

Regeneruoto vandens kokybės klasės ir kiekvienai klasei leidžiamos naudojimo paskirtys ir drėkinimo metodai yra nustatyti 1 lentelėje. Minimalieji vandens kokybės reikalavimai yra nustatyti a punkto 2 lentelėje. Regeneruoto vandens stebėsenos minimalus dažnumas ir tiksliniai valymo rodikliai yra nustatyti b punkto 3 lentelėje (įprastinė stebėsena) ir 4 lentelėje (patvirtinamoji stebėsena).

Konkrečiai kategorijai priskiriami kultūriniai augalai drėkinami atitinkamos minimalios regeneruoto vandens kokybės klasės, nustatytos 1 lentelėje, regeneruotu vandeniu, išskyrus atvejus, kai taikomi tinkami papildomi barjerai, kaip nurodyta 5 straipsnio 4 dalies c punkte, dėl kurių pasiekiama atitiktis a punkto 2 lentelėje nustatytiems kokybės reikalavimams. Tokie papildomi barjerai gali būti grindžiami prevencinių priemonių, nurodytų II priedo 7 punkte ar kituose lygiaverčiuose nacionaliniuose ar tarptautiniuose standartuose, pvz., ISO 16075–2 standarte, orientaciniu sąrašu.

1 lentelė. Regeneruoto vandens kokybės klasės, leidžiama naudojimo paskirtis ir drėkinimo metodas žemės ūkyje

Minimalios regeneruoto vandens kokybės klasė	Kultūrinių augalų kategorija (*)	Drėkinimo metodas
A	Visos maistinės kultūros, kurios valgomos žalios ir kurių valgomoji dalis tiesiogiai liečiasi su regeneruotu vandeniu, ir šakniavaisiai	Visi drėkinimo metodai
B	Maistinės kultūros, kurios valgomos žalios ir kurių valgomoji dalis užauga žemės paviršiuje ir tiesiogiai nesiliečia su regeneruotu vandeniu, perdirbtos maistinės kultūros ir nemaistinės kultūros, įskaitant kultūrinius augalus, naudojamus pieniniams ar mėsiniams gyvuliams šerti	Visi drėkinimo metodai
C	Maistinės kultūros, kurios valgomos žalios ir kurių valgomoji dalis užauga žemės paviršiuje ir tiesiogiai nesiliečia su regeneruotu vandeniu, perdirbtos maistinės kultūros ir nemaistinės kultūros, įskaitant kultūrinius augalus, naudojamus pieniniams ar mėsiniams gyvuliams šerti	Lašelinis drėkinimas (**) arba kitoks drėkinimo metodas, kuriuo išvengiama tiesioginio lietimosi su kultūrinio augalo valgomąja dalimi

Minimalios regeneruoto vandens kokybės klasė	Kultūrinių augalų kategorija (*)	Drėkinimo metodas
D	Pramoniniai, energetiniai ir iš sėklų užauginti augalai	Visi drėkinimo metodai (***)

(*) Jei tos pačios rūšies drėkinami kultūriniai augalai priskiriami kelioms 1 lentelėje nurodytoms kategorijoms, taikomi griežčiausios kategorijos reikalavimai.

(**) Lašelinis drėkinimas (taip pat vadinamas kapiliariniu drėkinimu) – mikrodrėkinimo sistema, kurią naudojant vanduo iš mažo skersmens plastikinių vamzdžių sistemos su ištekėjimo angomis, vadinamomis lašintuvais, labai mažu greičiu (2–20 litrų per val.) lašinamas ant dirvožemio arba tiesiogiai po jo paviršiumi ir tiekiamas augalams lašeliais arba mažomis srovelėmis.

(***) Drėkinimo metodų, kuriais imituojamas lietus, atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skirtas darbuotojų ar šalia esančių asmenų sveikatos apsaugai. Šiuo tikslu taikomos tinkamos prevencinės priemonės.

a) Minimalieji vandens kokybės reikalavimai

2 lentelė. Regeneruoto vandens kokybės reikalavimai drėkinimui žemės ūkyje

Regeneruoto vandens kokybės klasė	Orientacinis technologinis tikslas	Kokybės reikalavimai				
		E. coli (skaičius/100 ml)	BDS_5 (mg/l)	BSM (mg/l)	Drumstumas (NDV)	Kita
A	Antrinis valymas, filtravimas ir dezinfekcija	≤ 10	≤ 10	≤ 10	≤ 5	*Legionella* spp.: < 1 000 kvs/l, kai kyla aerozolizacijos grėsmė Žarnyno nematodai (helmintų kiaušinėliai): ≤ 1 kiaušinėlis/l ganyklų žolės ar pašaro drėkinimui skirto vandens
B	Antrinis valymas ir dezinfekcija	≤ 100	Pagal Direktyvą 91/271/EEB (I priedo 1 lentelė)	Pagal Direktyvą 91/271/EEB (I priedo 1 lentelė)	-	
C	Antrinis valymas ir dezinfekcija	≤ 1 000			-	
D	Antrinis valymas ir dezinfekcija	≤ 10 000			-	

Regeneruotas vanduo laikomas atitinkančiu 2 lentelėje nustatytus reikalavimus, jeigu to regeneruoto vandens matavimų rezultatai atitinka visus šiuos kriterijus:

— nurodytos *E. coli*, *Legionella* spp. ir žarnyno nematodų vertės neviršijamos 90 % ar daugiau mėginių; nė viena mėginio vertė negali viršyti nurodytos vertės 1 logaritminio vieneto didžiausios nuokrypio ribos *E. coli* ir *Legionella* spp. bakterijų atveju ir nurodytos vertės 100 % didžiausios nuokrypio ribos – žarnyno nematodų atveju;

— A klasėje nurodytos BDS_5, BSM ir drumstumo ribinės vertės neviršijamos 90 % ar daugiau mėginių; nė viena mėginio vertė negali viršyti nurodytos vertės 100 % didžiausios nuokrypio ribos.

b) Minimalieji stebėsenos reikalavimai

Regeneravimo įrenginių veiklos vykdytojai vykdo įprastinę stebėseną, siekdami nustatyti, ar regeneruotas vanduo atitinka minimaliuosius vandens kokybės reikalavimus, nustatytus a punkte. Įprastinė stebėsena įtraukiama į pakartotinio vandens naudojimo sistemų tikrinimo procedūras.

Mėginiai, kurie turi būti naudojami tikrinant mikrobiologinių parametrų atitiktį atitikties vietoje, imami laikantis standarto EN ISO 19458 arba bet kurių kitų nacionalinių ar tarptautinių standartų, kuriais užtikrinama lygiavertė kokybė.

3 lentelė. Minimalus įprastinės regeneruoto vandens, skirto drėkinimui žemės ūkyje, stebėsenos dažnumas

	Minimalus stebėsenos dažnumas					
Regeneruoto vandens kokybės klasė	*E. coli*	BDS_5	BSM	Drumstumas	*Legionella* spp. (kai taikoma)	Žarnyno nematodai (kai taikoma)
A	Vieną kartą per savaitę	Vieną kartą per savaitę	Vieną kartą per savaitę	Nuolat	Du kartus per mėnesį	Du kartus per mėnesį arba kaip nustato regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas, atsižvelgdamas į kiaušinėlių kiekį nuotekose, patenkančiose į regeneravimo įrenginį
B	Vieną kartą per savaitę	Pagal Direktyvą 91/271/EEB (I priedo D skirsnis)	Pagal Direktyvą 91/271/EEB (I priedo D skirsnis)	-		
C	Du kartus per mėnesį			-		
D	Du kartus per mėnesį			-		

Patvirtinamoji stebėsena atliekama prieš pradedant eksploatuoti naują regeneravimo įrenginį.

2020 m. birželio 25 d. jau veikiantiems ir a punkto 2 lentelėje nustatytus regeneruoto vandens kokybės reikalavimus atitinkantiems regeneravimo įrenginiams nenustatoma pareiga vykdyti tą patvirtinamąją stebėseną.

Tačiau patvirtinamoji stebėsena atliekama visais atvejais, kai įranga atnaujinama ir kai įdiegiama nauja įranga arba procesai.

A klasės, kurios regeneruotam vandeniui taikomi griežčiausi reikalavimai, patvirtinamoji stebėsena atliekama siekiant nustatyti, ar laikomasi tikslinių valymo rodiklių (sumažinti iki $\log_{10}$). Atliekant patvirtinamąją stebėseną stebimi kiekvienai patogenų, t. y. bakterijų, virusų ir pirmuonių, grupei priskiriami indikatoriniai mikroorganizmai. Parinkti patogeninių bakterijų indikatoriniai mikroorganizmai yra *E. coli*, patogeninių virusų – F tipo kolifagai, somatiniai kolifagai arba kolifagai, o pirmuonių – *Clostridium perfringens* sporos arba sporas sudarančios ir sulfatą mažinančios bakterijos. Patvirtinamosios stebėsenos tiksliniai valymo rodikliai (sumažinti iki $\log_{10}$), taikomi parinktiems indikatoriniams mikroorganizmams, yra nustatyti 4 lentelėje ir jų turi būti laikomasi atitikties vietoje, atsižvelgiant į nevalytų nuotekų, patenkančių į miesto nuotekų valymo įrenginį, koncentraciją. Bent 90 % patvirtinimo mėginių turi atitikti arba viršyti tikslinius valymo rodiklius.

Jei biologinis rodiklis nevalytose nuotekose yra nepakankamas, kad jį būtų galima sumažinti iki $\log_{10}$, tokio biologinio rodiklio nebuvimas regeneruotame vandenyje reiškia, kad yra laikomasi patvirtinimo reikalavimų. Atitiktį tiksliniam valymo rodikliui galima nustatyti vykdant analitinę kontrolę – sudedant atskiriems valymo etapams priskiriamus valymo rodiklius, remiantis moksliniais įrodymais, susijusiais su standartiniais ir nusistovėjusiais procesais, pvz., paskelbtais bandymų ataskaitų duomenimis ar atvejų tyrimais, arba atliekant bandymus laboratorijoje esant kontroliuojamoms novatoriško valymo sąlygoms.

4 lentelė. Regeneruoto vandens, skirto drėkinimui žemės ūkyje, patvirtinamoji stebėsena

Regeneruoto vandens kokybės klasė	Indikatoriniai mikroorganizmai (*)	Tiksliniai valymo rodikliai, taikomi valymo grandinei (sumažinti iki $\log_{10}$)
A	*E. coli*	≥ 5,0
	Bendras kolifagų kiekis/F tipo kolifagai/somatiniai kolifagai/kolifagai (**)	≥ 6,0
	Clostridium perfringens sporos/sporas sudarančios ir sulfatą mažinančios bakterijos (***)	≥ 4,0 (*Clostridium perfringens* sporų atveju) ≥ 5,0 (sporas sudarančių ir sulfatą mažinančių bakterijų atveju)

(*) Patvirtinamosios stebėsenos tikslu vietoj pasiūlytų indikatorinių mikroorganizmų taip pat gali būti tiriami tokie pagrindiniai patogenai kaip *Campylobacter*, rotavirusas ir *Cryptosporidium*. Tuomet taikomi tokie sumažinimo iki $\log_{10}$ tiksliniai valymo rodikliai: *Campylobacter* (≥ 5,0), rotavirusas (≥ 6,0) ir *Cryptosporidium* (≥ 5,0).

(**) Bendras kolifagų kiekis pasirinktas kaip tinkamiausias virusų rodiklis. Tačiau, jeigu neįmanoma atlikti bendro kolifagų kiekio tyrimo, ištiriamas bent vieno iš jų kiekis (F tipo kolifagai arba somatiniai kolifagai).

(***) *Clostridium perfringens* sporų kiekis pasirinktas kaip tinkamiausias pirmuonių rodiklis. Tačiau sporas sudarančios ir sulfatą mažinančios bakterijos yra alternatyva, jeigu *Clostridium perfringens* sporų koncentracija nesuteikia galimybės patvirtinti reikiamą sumažinimą iki $\log_{10}$ ribos.

Stebėsenos analizės metodai tvirtinami ir grindžiami dokumentais pagal EN ISO/IEC-17025 arba kitus nacionalinius ar tarptautinius standartus, kuriais užtikrinama lygiavertė kokybė.

II PRIEDAS

A) Pagrindiniai rizikos valdymo elementai

Rizikos valdymas apima rizikos nustatymą ir aktyvų valdymą, siekiant užtikrinti, kad regeneruotas vanduo būtų saugiai naudojamas bei tvarkomas ir kad nekeltų pavojaus aplinkai ar žmonių ir gyvūnų sveikatai. Tais tikslais toliau nurodytų elementų pagrindu parengiamas pakartotinio vandens naudojimo rizikos valdymo planas:

1. Visos pakartotinio vandens naudojimo sistemos aprašymas – nuo nuotekų patekimo į miesto nuotekų valymo įrenginį iki jų naudojimo vietos, įskaitant nuotekų šaltinius, valymo etapus ir regeneravimo įrenginyje naudojamas technologijas, tiekimo, paskirstymo ir saugojimo infrastruktūrą, numatomą naudojimo paskirtį, naudojimo vietą ir laikotarpį (pvz., laikinas ar *ad hoc* naudojimas), drėkinimo metodą, kultūrinių augalų rūšis, kitus vandens šaltinius, jei ketinama naudoti mišinį, ir regeneruoto vandens, kuris bus tiekiamas, kiekį.

2. Visų šalių, dalyvaujančių pakartotinio vandens naudojimo sistemoje, nustatymas ir aiškus jų funkcijų ir atsakomybės apibūdinimas.

3. Galimų pavojų, visų pirma teršalų ir patogenų buvimo, ir pavojingų įvykių galimybės, pvz., nesėkmingo valymo ar atsitiktinio nuotėkio arba užteršimo atvejų pakartotinio vandens naudojimo sistemoje, nustatymas.

4. Aplinkos ir gyventojų, kuriems kyla nustatytų galimų pavojų grėsmė, ir nustatytų galimų pavojų poveikio būdų nustatymas atsižvelgiant į konkrečius aplinkos veiksnius, kaip vietos hidrogeologija, topografija, dirvožemio tipas ir ekologija, ir veiksnius, susijusius su kultūrinių augalų rūšimi ir ūkininkavimo bei drėkinimo praktika. Turi būti atsižvelgiama į galimą negrįžtamą arba ilgalaikį neigiamą vandens regeneravimo veiklos poveikį aplinkai ir sveikatai, pagrįstą moksliniais įrodymais.

5. Rizikos aplinkai bei žmonių ir gyvūnų sveikatai įvertinimas, atsižvelgiant į nustatytų galimų pavojų pobūdį, numatomų naudojimo paskirčių trukmę, nustatytus aplinką ir gyventojus, kuriems kyla tų pavojų grėsmė, ir galimų jų pasekmių sunkumą, atsižvelgiant į atsargumo principą, taip pat į visus susijusius Sąjungos ir nacionalinės teisės aktus, rekomendacinius dokumentus ir minimaliuosius reikalavimus, susijusius su maistu bei pašaru ir darbuotojų sauga. Rizikos vertinimas galėtų būti grindžiamas turimų mokslinių tyrimų ir duomenų peržiūra.

   Rizikos vertinimą sudaro šie elementai:

   a) rizikos aplinkai vertinimas, įskaitant visus šiuos aspektus:

      i) pavojaus pobūdžio patvirtinimą, įskaitant, kai aktualu, numatomą poveikio nedarantį lygį;

      ii) galimo poveikio dydžio vertinimą;

      iii) rizikos apibūdinimą;

   b) rizikos žmonių ir gyvūnų sveikatai vertinimas, įskaitant visus šiuos elementus:

      i) pavojaus pobūdžio patvirtinimą, įskaitant, kai aktualu, su doze susietą reakciją;

      ii) dozės ar poveikio galimo dydžio vertinimą;

      iii) rizikos apibūdinimą.

   Rizikos vertinimas gali būti atliekamas naudojantis kokybiniu ar pusiau kiekybiniu rizikos vertinimu. Kiekybinis rizikos vertinimas naudojamas esant pakankamai patvirtinamųjų duomenų arba projektų, kurie gali kelti didelę riziką aplinkai arba visuomenės sveikatai, atveju.

   Atliekant rizikos vertinimą turi būti atsižvelgiama bent į šiuos reikalavimus ir pareigas:

   a) reikalavimą mažinti vandens taršą nitratais ir užkirsti jai kelią pagal Direktyvą 91/676/EEB;

   b) pareigą, kad žmonėms vartoti skirtas vanduo saugomose teritorijose atitiktų Direktyvoje 98/83/EB nustatytus reikalavimus;

   c) reikalavimą įgyvendinti Direktyvoje 2000/60/EB nustatytus aplinkos apsaugos tikslus;

d) reikalavimą užkirsti kelią požeminio vandens taršai pagal Direktyvą 2006/118/EB;

e) reikalavimą laikytis aplinkos kokybės standartų, taikomų prioritetinėms medžiagoms ir tam tikriems kitiems teršalams, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/105/EB;

f) reikalavimą laikytis Direktyvoje 2000/60/EB nustatytų aplinkos kokybės standartų, taikomų susirūpinimą nacionaliniu mastu keliantiems teršalams, t. y. tam tikriems upių baseinų teršalams;

g) reikalavimą laikytis maudyklų vandens kokybės standartų, nustatytų direktyvoje 2006/7/EB;

h) reikalavimus, susijusius su aplinkos, ypač dirvožemio, apsauga, kai žemės ūkyje naudojamas nuotekų dumblas pagal Direktyvą 86/278/EEB;

i) reikalavimus, susijusius su maisto produktų higiena, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 852/2004 ir gairėse, pateiktose Komisijos pranešime dėl Rekomendacinio dokumento dėl šviežių vaisių ir daržovių mikrobiologinės rizikos šalinimo pirminės gamybos etape laikantis tinkamos higienos;

j) pašarų higienos reikalavimus, nustatytus Reglamente (EB) Nr. 183/2005;

k) reikalavimą laikytis atitinkamų mikrobiologinių kriterijų, nustatytą Reglamente (EB) Nr. 2073/2005;

l) reikalavimus, susijusius su didžiausiomis leistinomis tam tikrų teršalų maisto produktuose koncentracijomis, nustatytus Reglamente (EB) Nr. 1881/2006;

m) reikalavimus, susijusius su didžiausiais pesticidų likučių kiekiais maiste ir pašare, nustatytus Reglamente (EB) Nr. 396/2005;

n) reikalavimus, susijusius su gyvūnų sveikata, nustatytus Reglamentuose (EB) Nr. 1069/2009 ir (ES) Nr. 142/2011.

B) Su papildomais reikalavimais susijusios sąlygos

6. Vandens kokybės ir stebėsenos reikalavimų, kuriais būtų papildomi I priede nustatyti reikalavimai ar kurie būtų griežtesni už tuos, kurie numatyti I priedo 2 skirsnyje, arba kuriais papildomi I priede nustatyti reikalavimai ir jie yra griežtesni už tuos, kurie numatyti I priedo 2 skirsnyje, svarstymas, kai tai būtina ir tikslinga siekiant užtikrinti tinkamą aplinkos bei žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugą, visų pirma kai esama akivaizdžių mokslinių įrodymų, kad riziką kelia regeneruotas vanduo, o ne kiti šaltiniai.

Atsižvelgiant į 5 punkte nurodyto rizikos vertinimo rezultatus, tokie papildomi reikalavimai gali būti visų pirma susiję su:

a) sunkiaisiais metalais;

b) pesticidais;

c) šalutiniais dezinfekcijos produktais;

d) vaistais;

e) kitomis susirūpinimą keliančiomis medžiagomis, įskaitant mikroteršalus ir mikroplastikus;

f) atsparumu antimikrobinėms medžiagoms.

C) Prevencinės priemonės

7. Prevencinių priemonių, kurios jau yra taikomos arba kurių reikėtų imtis, kad visą nustatytą riziką būtų galima tinkamai valdyti, nustatymas. Ypatingas dėmesys skiriamas vandens telkiniams, naudojamiems žmonėms vartoti skirtam vandeniui išgauti, ir atitinkamoms sanitarinėms apsaugos zonoms.

Tokios prevencinės priemonės galėtų būti, be kita ko:

a) prieigos kontrolė;

b) papildomos dezinfekcijos arba teršalų šalinimo priemonės;

c) specialios drėkinimo technologijos, mažinančios aerozolio susidarymo riziką (pvz., lašelinis drėkinimas);

d) specialūs reikalavimai purškiamajam laistymui (pvz., maksimalus vėjo greitis, atstumai tarp purkštuvo ir pažeidžiamų zonų);

e) specialūs reikalavimai žemės ūkio laukams (pvz., šlaito nuolydis, dirvos įsotinimas vandeniu ir karstiniai plotai);

f) patogenų išnaikinimas prieš nuimant derlių;

g) minimalių saugių atstumų nustatymas (pvz., nuo paviršinio vandens, įskaitant gyvuliams skirtus vandens šaltinius, ar vietų, kuriose vykdoma, pvz., akvakultūros, žuvivaisos, jūrinių bestuburių akvakultūros veikla, plaukiojama ar vykdoma kita su vandeniu susijusi veikla);

h) ženklinimas drėkinimo vietose nurodant, kad naudojamas regeneruotas vanduo ir kad jis nėra tinkamas gerti.

Specialios prevencinės priemonės, kurių imtis gali būti aktualu, nustatytos 1 lentelėje.

1 lentelė. Specialios prevencinės priemonės

Regeneruoto vandens kokybės klasė	Specialios prevencinės priemonės
A	— Kiaulės neturi būti šeriamos pašaru, kuris buvo drėkinamas regeneruotu vandeniu, jeigu nėra pakankamai duomenų, kad rizika konkrečiais atvejais gali būti suvaldyta.
B	— Draudžiama nuimti sudrėkintą ar paliktą šlapią derlių. — Neganyti žindančių pieninių galvijų neišdžiūvusiose ganyklose. — Prieš supakuojant pašarą jis turi būti išdžiovinamas arba silosuojamas. — Kiaulės neturi būti šeriamos pašaru, kuris buvo drėkinamas regeneruotu vandeniu, jeigu nėra pakankamai duomenų, kad rizika konkrečiais atvejais gali būti suvaldyta.
C	— Draudžiama nuimti sudrėkintą ar paliktą šlapią derlių. — Ganomi gyvūnai neturi būti ganomi ganyklose penkias dienas po paskutinio drėkinimo. — Prieš supakuojant pašarą jis turi būti išdžiovinamas arba silosuojamas. — Kiaulės neturi būti šeriamos pašaru, kuris buvo drėkinamas regeneruotu vandeniu, jeigu nėra pakankamai duomenų, kad rizika konkrečiais atvejais gali būti suvaldyta.
D	— Draudžiama nuimti sudrėkintą ar paliktą šlapią derlių.

8. Tinkamos kokybės kontrolės sistemos ir procedūros, įskaitant regeneruoto vandens stebėseną pagal atitinkamus parametrus, taip pat tinkamos įrangos priežiūros programos.

   Rekomenduojama, kad regeneravimo įrenginio veiklos vykdytojas įdiegtų ir prižiūrėtų kokybės valdymo sistemą, sertifikuotą pagal ISO 9001 arba lygiaverčius standartus.

9. Aplinkosauginės stebėsenos sistemos siekiant užtikrinti, kad būtų pateikta stebėsenos grįžtamoji informacija ir visi procesai bei procedūros būtų tinkamai patvirtinti ir pagrįsti dokumentais.

10. Tinkamos sistemos incidentams ir ekstremaliosioms situacijoms valdyti, įskaitant visų suinteresuotųjų šalių tinkamo informavimo apie tokius įvykius procedūras, ir reguliariai atnaujinamas avarijų likvidavimo planas.

    Valstybės narės galėtų naudoti esamas tarptautines gaires arba standartus, pvz., Rizikos sveikatai vertinimo ir pakartotinio negeriamojo vandens naudojimo valdymo gaires ISO 20426:2018, Išvalytų nuotekų naudojimo drėkinimo projektams gaires ISO 16075:2015 ar kitus lygiaverčius tarptautiniu lygmeniu priimtus standartus ar PSO gaires kaip priemones siekiant sistemingai nustatyti pavojus ir vertinti bei valdyti riziką, remiantis prioritetais grindžiamu požiūriu, taikomu visai grandinei (nuo miesto nuotekų valymo siekiant tą vandenį pakartotinai panaudoti iki to vandens paskirstymo ir panaudojimo drėkinimui žemės ūkyje tikslais, taip pat poveikio kontrolės), ir konkrečiai vietai būdingos rizikos vertinimu.

11. Užtikrinti, kad būtų nustatyti įvairių subjektų tarpusavio koordinavimo mechanizmai, siekiant garantuoti saugų regeneruoto vandens gaminimą ir naudojimą.